

TEMAT: Konkurs na scenariusze lekcji wychowawczych poświęconych problematyce zapobiegania i zwalczania przejawów patologii społecznej wśród dzieci i młodzieży (alkoholizmu i nikotynizmu)

WSTĘP

Scenariusze lekcji wychowawczych zaprezentowane poniżej są przeznaczone dla uczniów szóstej klasy szkoły podstawowej.

Mają na celu zapobieganie przejawom patologii społecznej wśród dzieci, jakimi są nikotynizm i alkoholizm.

Scenariusze lekcji są przygotowane na 5 godzin zajęć z uczniami. Dwa z nich dotyczą problematyki sięgania po papierosy, zaś trzy kolejne profilaktyce antyalkoholowej. Przeprowadzenie lekcji w oparciu o scenariusze jest proste i możliwe do realizacji przez wszystkich nauczycieli i wychowawców. Nie wymaga przygotowywania wyszukanych pomocy dydaktycznych. Z propozycji mojej mogą korzystać wszyscy, którzy poszukują nowych inspiracji i pomysłów do pracy wychowawczo- profilaktycznej.

Zaprezentowane lekcje są wynikiem moich osobistych poszukiwań i przemyśleń. Od kilkunastu lat w swojej pracy pedagogicznej każdego roku prowadzę z uczniami cykl lekcji poświęconych uzależnieniom. Zajęcia te opierałam na gotowych scenariuszach, dostępnych na rynku pedagogicznym. Jednakże oprócz tego wprowadzałam często swoje ćwiczenia i pomysły.

Poniższe scenariusze lekcji napisałam sama dla potrzeb ogłoszonego konkursu. Do tej pory nigdzie ich nie publikowałam a ćwiczenia w nich zamieszczone opierają się na własnej inwencji i doświadczeniu pedagogicznym w tym zakresie.

Scenariusze te są proste w swojej strukturze. Są skierowane do młodych ludzi, w taki sposób, aby przystępnie mogli zrozumieć istotę problemu nikotyny i alkoholu w życiu. Uczniowie podczas lekcji z wykorzystaniem tych scenariuszy są bardzo aktywni. Dużo rysują, dyskutują, właściwie prawie sami prowadzą zajęcia. Nauczyciel, wychowawca, pedagog, łączy wszystko w całość, czuwa nad lekcją i ją podsumowuje.

Na zakończenie pragnę powiedzieć, że do tej pory nie tworzyłam podobnych scenariuszy lekcji. Jest to moja pierwsza próba i dlatego zdaję sobie sprawę z wszelkich niedoskonałości. Ale nie zrażając się trudnościami, chciałam jednak podjąć wyzwanie i stanąć do konkursu, dzieląc się jednocześnie z innymi swoimi pomysłami.

Adresaci zajęć:

Adresatami i odbiorcami lekcji są uczniowie szóstej klasy szkoły podstawowej (12 lat)

Cele operacyjne całości programu :

- zaznajomienie uczniów ze skutkami prawnymi i społecznymi używania nikotyny i napojów alkoholowych,
- kształtowanie świadomego i zdrowego stylu życia u młodych ludzi,
- zwiększenie świadomości zagrożeń dla zdrowia i życia, spowodowanych przez sięganie po nikotynę i alkohol,
- kształtowanie właściwej postawy wobec samego siebie i innych,
- dostarczenie uczniom pozytywnych wzorców zachowań i budowania na tej podstawie systemu wartości,
- budowanie umiejętności czerpania radości z innych przejawów życia.

Tematyka zajęć:

Scenariusze są opracowane z podziałem na dwie grupy uzależnień. Każda z nich nosi inny tytuł:

⊗ - „Papierosa?- dziękuję JA nie palę!”- (dwie lekcje poświęcone tematyce antynikotynowej)

Φ - „Nie dam się nabić w butelkę” – (trzy lekcje poświęcone tematyce antyalkoholowej)

Materiały i pomoce niezbędne do realizacji zajęć:

Szczegółowe informacje dotyczące pomocy niezbędnych do przeprowadzenia lekcji są zamieszczone każdorazowo dla danego scenariusza (specyfika lekcji).

Scenariusz 1

Profilaktyka antynikotynowa

Temat: „Papierosa?- dziękuję JA nie palę!”

cz. 1 czas trwania 45 min.

Materiały niezbędne do przeprowadzenia lekcji:

- ✓ pusta paczka papierosów,
- ✓ ulotka informacyjna dla każdego ucznia, dotycząca zawartości związków chemicznych w dymie i papierosie,
- ✓ kartki z napisanym zadaniem do wykonania dla trzech grup,
- ✓ flamastry lub kredki, kartki z bloku, długopisy, taśma klejąca.

Przebieg zajęć:

L.p.	czynności nauczyciela	czynności uczniów	czas	materiały pomocnicze	uwagi
1.	Nauczyciel wita uczniów i przedstawia temat lekcji. Mówi czego będą dotyczyły najbliższe lekcje (2 lub od razu 5). Mówi uczniom o problemie istnienia papierosów i dymu nikotynowego w życiu ludzi. Zaznajaamia uczniów z celem zajęć i czemu mają służyć.	uczniowie słuchają nauczyciela	5 min.	-----	-----
2.	<u>Ćwiczenie 1</u> Nauczyciel pokazuje uczniom pustą paczkę po papierosach. Prosi jednego ucznia aby odczytał szkodliwe składniki papierosa umieszczone na opakowaniu przez producenta. (jest ich zawartych	uczniowie słuchają nauczyciela i ucznia.	5 min.	Pusta paczka po papierosach.	

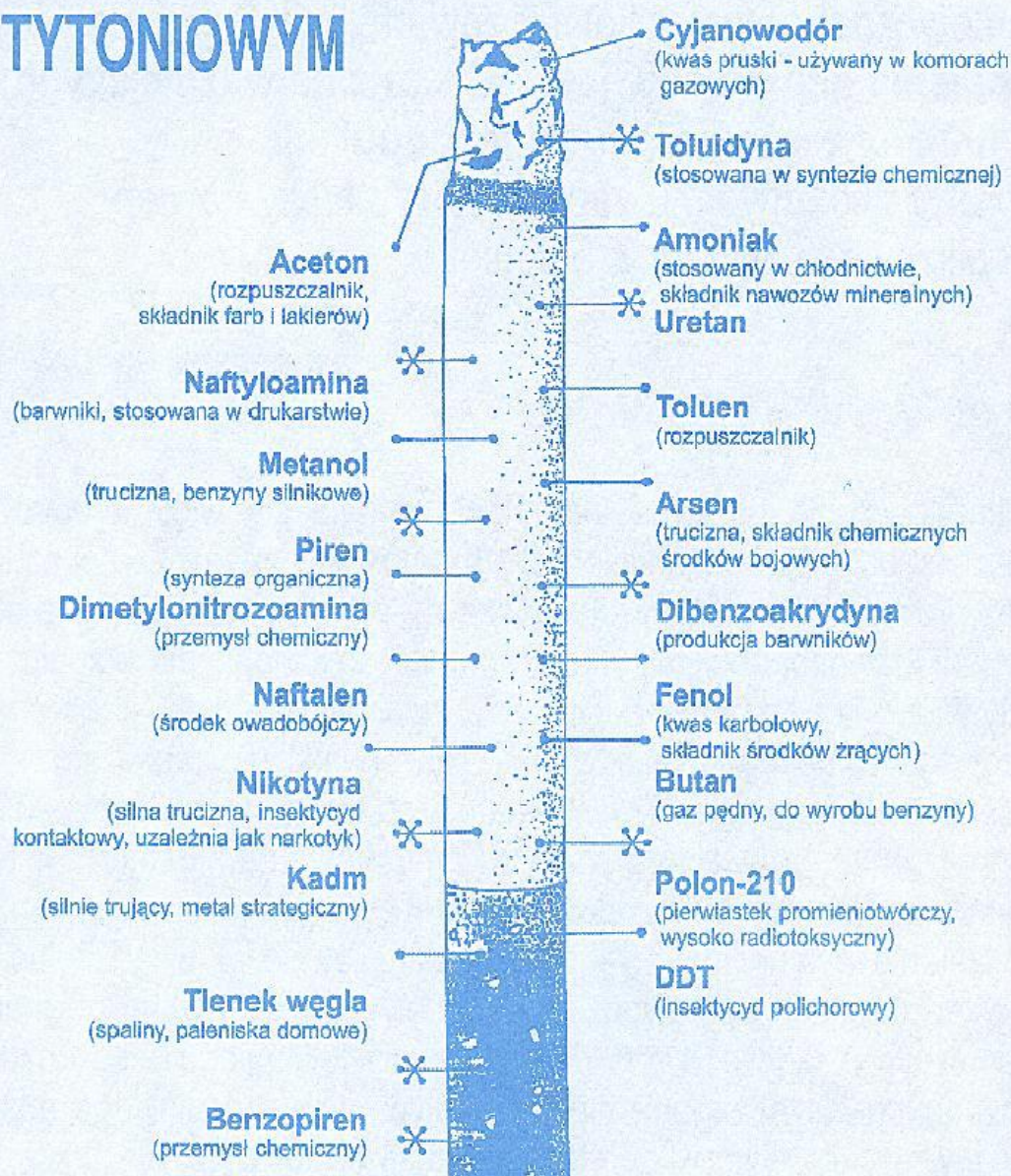
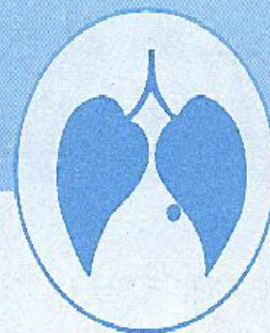
	zazwyczaj trzy). Następnie rozdaje uczniom ulotki zawierające informacje o szkodliwych związkach chemicznych papierosów i dymu. Gdy uczniowie zaznajomią się z treścią ulotki, nauczyciel inicjuje dyskusję na temat: Dlaczego firmy produkujące papierosy nie informują w sposób rzetelny o faktycznym i prawdziwym składzie substancji szkodliwych w ich produktach. Nauczyciel czuwa nad wypowiedziami uczniów i w odpowiednim momencie zamyka dyskusję.	Uczniowie zaznajamiają się z ulotkami Uczniowie biorą udział w dyskusji		Ulotki informacyjne z Centrum Onkologii w Warszawie	Jeśli nauczyciel chce, może poprowadzić dyskusję także na temat: Czy ludzie kupujący i palący papierosy (także młodzi ludzie) w ogóle czytają informacje na opakowaniach papierosów typu „Palenie zabija” lub „Palenie papierosów powoduje choroby serca”?
3.	<u>Ćwiczenie 2</u> Nauczyciel w dowolny sposób dzieli uczniów na trzy grupy. Grupy wybierają lidera. Osoba ta losuje napisane na przez nauczyciela zadanie do wykonania: * przygotowanie nowego projektu paczki papierosów, zawierającą informacje zniechęcające do kupna (antyreklama) np. nie kupuj mnie, bo będziesz śmierdział	Uczniowie losują karteczki z zadaniem do wykonania i pracują w grupach.	15 min.	Karteczki z zadaniem, mazaki, lub kredki, kartki z bloki lub brystol, długopis.	Prace uczniów mogą zostać wywieszone na korytarzu szkolnym, zaprezentowane rodzicom na spotkaniu klasowym lub wykorzystane do zajęć profilaktycznych w innych klasach.

	jak ja. * projekt bilbord reklamowego papierosów, zawierający same prawdziwe informacje o substancjach szkodliwych (zniechęcający do palenia) * list do rodziców lub innych osób dorosłych palących papierosy zawierający prośbę dzieci i zachęcający do zaprzestania palenia.				
4.	Nauczyciel prosi liderów grup o zaprezentowanie prac. Krótko je omawia i kończy lekcję.	Uczniowie prezentują swoje prace	5 min.	-----	Jeśli nie starczy czasu, nauczyciel rozpoczyna kolejną lekcję od podsumowania tego ćwiczenia.

Załączniki:

1. Ulotka informacyjna o zawartości związków chemicznych szkodliwych dla zdrowia i życia człowieka w papierosie i dymie. (*Centrum Onkologii- Instytut ze środków „Programu pierwotnej profilaktyki chorób odtytoniowych w Polsce w 2001 roku.”*)

OTO NIEKTÓRE Z 4000 ZWIĄZKÓW CHEMICZNYCH W TYM 40 RAKOTWÓRCZYCH, ZAWARTYCH W DYMIE TYTONIOWYM

Scenariusz 1a

Profilaktyka antynikotynowa

Temat: „Papierosa?- dziękuje JA nie palę?” cz. 2 czas trwania 45 min.

Materiały niezbędne do przeprowadzenia lekcji:

- ✓ kartki z rysunkiem papierosa oraz dymu 1:1 dla każdego ucznia,
- ✓ ołówki, długopisy,
- ✓ dwa pudełka np. po butach lub pojemniki jeden w kolorze czarnym, drugi w zielonym,
- ✓ karteczki samoprzylepne z napisami „TAK”, „NIE” dla całej klasy (równy podział), koszyk, jabłka po jednym dla każdego ucznia, kilka kulek zgniecionego papieru, waga kuchenna,
- ✓ tekst piosenki „Pali Kuba do Jakuba...” dla każdego ucznia.

Przebieg zajęć:

L.p.	czynności nauczyciela	czynności uczniów	czas	Materiały pomocnicze	Uwagi
1.	Nauczyciel przypomina uczniom cel zajęć oraz problematykę. Nawiązuje krótko do poprzedniej lekcji, do tego co wypracowali uczniowie.	Uczniowie słuchają	5 min.	-----	Nauczyciel może przywiesić na tablicy prace uczniów wykonane przez nich na poprzedniej lekcji.
2.	<u>Ćwiczenie 1</u> Nauczyciel rozdaje każdemu uczniowi kartkę z narysowanym rysunkiem papierosa i wydobywającego się z niego dymu (1:1). Prosi aby uczniowie wypisali u góry kartki (nad rysunkiem) wszystkie znane im witaminy, minerały, składniki odżywcze czy mikroelementy	uczniowie pracują indywidualnie zgodnie z poleceniem wydanym przez nauczyciela.	10 min.	Karta pracy z narysowanym papierosem 1:1 oraz wydobywającym się z niego dymem dla każdego ucznia.	Uczniowie mogą uzupełniać kartę pracy kolorami (pozytywne składniki dymu i papierosa mogą wypisywać kolorem zielonym, a negatywne kolorem czarnym)

	zawarte w dymie i papierosie. Pod rysunkiem (u dołu kartki), nauczyciel prosi aby uczniowie wypisali znane im (także z poprzedniej lekcji) szkodliwe składniki dymu i papierosa.				
3.	Podsumowanie ćwiczenia 1. Nauczyciel prosi uczniów, aby podchodzili do wyłożonych pudełek w kolorze czarnym i zielonym i wrzucali swoje prace do jednego z nich. Do zielonego uczniowie wrzucają rysunki, przy których wypisali choćby jeden składnik odżywczy czy witaminę zawartą w papierosie i dymie. Do czarnego pojemnika uczniowie wrzucają prace, na których widnieją tylko negatywne, szkodliwe składniki dymu i papierosa. Nauczyciel wyjmuje prace uczniów z pudełek, liczy je i omawia krótko, zwracając uwagę uczniów na fakt, że nie ma w papierosach i dymie nic wartościowego, służącego dobremu zdrowiu, życiu i samopoczuciu	Uczniowie podchodzą i segregują swoje prace, wrzucając je do odpowiedniego pudełka.	10 min.	2 pojemniki (jeden w kolorze czarnym i jeden w kolorze zielonym)	Podczas tego ćwiczenia, uczniowie samodzielnie i bardzo obrazowo przekonują się, że papierosy są nic nie warte.

	ludzi.				
4.	<u>Ćwiczenie 2-projektujące.</u> Nauczyciel prosi uczniów aby wylosowali po jednej karteczce samoprzylepnej z napisami TAK, NIE i podzielili się na dwie grupy. W jednej części sali zbierają się uczniowie, którzy mają karteczki z napisem TAK. Ich zadaniem jest podanie argumentów, że warto jest palić. Uczniowie z karteczkami z napisem NIE podają argumenty przeciwne paleniu. Uczniowie, którzy mają karteczki z napisem TAK dla każdego argumentu, wybierają z koszyka zgniecioną kulkę papieru, uczniowie w grupie z karteczkami NIE dla każdego swojego argumentu wybierają jabłko. Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie ważąc argumenty uczniów z jednej i drugiej grupy. Argumenty uczniów z grupy TAK mało ważą, tym samym mało znaczą i tak naprawdę są nic	Uczniowie wykonują polecenie nauczyciela. Podają argumenty.	10 min.	Karteczki samoprzylepne z napisami TAK, NIE, koszyk jabłka, kulki zgniecionego papieru, waga.	Po tym ćwiczeniu każdy uczeń otrzymuje jabłko.

	nie warte.				
5.	Nauczyciel rozdaje każdemu uczniowi tekst ze słowami piosenki antynikotynowej pt: „Pali Kuba do Jakuba...” Nauczyciel uczy uczniów słów i na znana melodię tej piosenki. Kończy zajęcia śpiewając z uczniami.	Uczniowie uczą się słów piosenki i śpiewają wspólnie z nauczycielem.	7 min.	Tekst ze słowami piosenki „Pali Kuba do Jakuba”	

Załączniki:

1. Tekst piosenki, „Pali Kuba do Jakuba...” melodia ludowa
słowa Anna Wiśniewska

**1. Pali Kuba do Jakuba, Jakub do Michała.
Siedzą w dymie już od rana i z tym bieda cała.**

**Ref. Kto pali choruje, kaszel go morduje,
Płuca bolą, zębów nie ma.
Zdrowie mu szwankuje. /2x**

**2. Nie pal Kuba do Jakuba, ani do Michała.
Zdrowy będziesz i szczęśliwy oraz dziatwa cała.**

**Ref. Bez palenia miło będzie Ci się żyło.
Zaoszczędzisz dużo kasy, pojedziesz na wczasy. /2x**

Scenariusz 2

Profilaktyka antynikotynowa

Temat: „Nie dam się nabić w butelkę!” cz.1 czas trwania 45 min.

Materiały niezbędne do przeprowadzenia lekcji:

✓ wybrane artykuły z Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002r Nr 147, poz.1231, Nr 167, poz.1372 z póź. zm.) oraz Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U.z 2002 r. Nr 11, poz 109 z póź. zm.),

✓ trzy arkusze szarego lub innego papieru odpowiednio zatytułowane „Rodzina”, „Ja”, „Inni ludzie” oraz z narysowaną na każdym arkuszu jedną dużą butelką, flamastry, taśma klejąca.

Przebieg lekcji:

L.p.	czynności nauczyciela	czynności uczniów	czas	materiały pomocnicze	uwagi
1.	Nauczyciel wita uczniów i przedstawia im temat oraz cele trzech najbliższych lekcji. Mówi, że będą wspólnie rozmawiać o problemie picia napojów alkoholowych a przede wszystkim o tym, jak trzeźwo i zdrowo przejść przez życie, nie dając się zniewolić nałogowi alkoholizmu.	uczniowie słuchają nauczyciela	5 min.	-----	Nauczyciel może te trzy lekcje przeprowadzić osobno. Jednakże korzystniejsze jest realizowanie ich jako kontynuacja dwóch poprzednich związanych z problemem nikotyny.
2.	Nauczyciel przybliży uczniom wybrane artykuły z dwóch ustaw: 1. O wychowaniu w trzeźwości i	uczniowie słuchają nauczyciela Możliwa i wskazana rozmowa z uczniami	15-20 min.	treść wybranych artykułów w/w ustaw	

	przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 1982r. 2. O postępowaniu w sprawach nieletnich z 1982 r. Nauczyciel na tej podstawie mówi uczniom, że są osobami nieletnimi i podlegają szczególnej ochronie przed sięganiem po wszelkie środki zmieniające świadomość człowieka i szkodzące zdrowiu i życiu.(alkohol, papierosy, narkotyki).Mówi też, że chroni ich ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich. <u>Każde użycie przez nich do ukończenia 18 roku życia powyżej wymienionych substancji jest zawsze nadużyciem i wykroczeniem poza prawo.!</u> Nauczyciel wyjaśnia w tym miejscu uczniom czym jest demoralizacja nieletniego przez inne osoby(np. przez sprzedawców alkoholu nieletnim) i kiedy młody człowiek dopuszcza się demoralizacji.				
3.	<u>Cwiczenie 1.</u> Nauczyciel dzieli w dowolny sposób	uczniowie dzielą się na trzy grupy i wykonują	10 min.	trzy arkusze z narysowanymi pustymi	

	uczniów na trzy grupy. Każda grupa wybiera arkusz papieru z narysowaną dużą pustą butelką. Napisem nad nią: 1. „Rodzina”, 2. „Ja”, 3. „Inni ludzie.” Zadaniem każdej grupy jest wpisanie do środka pustej butelki negatywnych skutków spożywania napojów z zawartością alkoholu- odpowiednio dla rodziny, dla samego pijącego człowieka oraz dla innych ludzi, czyli społeczeństwa. Chodzi o wpisanie możliwie jak największej ilości negatywnych skutków zdrowotnych, psychicznych, uczuciowych i innych.	polecenie nauczyciela.		butelkami i odpowiednimi napisami, flamastry.	
4.	Nauczyciel prosi uczniów (lidera każdej grupy) o zawieszenie pracy swojej grupy na tablicy. Liderzy odczytują efekty pracy grupy. Nauczyciel podsumowuje pracę uczniów i kończy lekcję.	uczniowie prezentują swoją pracę.	10 min.	-----	-----

Załącznik 1

Wybrane artykuły z Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.z 2002r. Nr147, poz.1231, Nr 167, poz.1372 z póź. zm.)

skrót

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002r.Nr 147, poz.1231, Nr 167, poz.1372 z póź. zm.)

Uznając życie obywateli w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra Narodu, stanowi się, co następuje:

Art.2.1. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb , których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
- 2) Działalność wychowawczą i informacyjną.
- 3) Ograniczenie dostępności alkoholu,
- 4) Zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Art.4.1.1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Art. 5. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania uwzględnia problem trzeźwości i abstynencji wśród celów wychowania oraz zapewnia w programach nauczania wiedzę o szkodliwości alkoholizmu dla jednostki oraz w życiu rodzinnym i społecznym.

Art.13.1. Zabrania się reklamy i promocji na obszarze kraju napojów alkoholowych, z wyjątkiem piwa, którego reklama promocyjna jest dozwolona pod warunkiem, iż nie jest kierowana do małoletnich lub prowadzona poprzez budowanie kojarzeń z:

- 1) atrakcyjnością seksualną,
 - 2) relaksem lub wypoczynkiem,
 - 3) sportem,
 - 4) nauką, pracą lub sukcesem zawodowym,
 - 5) zdrowiem lub sukcesem życiowym.
1. reklama i promocja piwa, o której mowa w ust.1 nie może być prowadzona:
- 1) w telewizji, radiu, kinie i teatrze między godziną 6.00 a 23.00,
 - 2) na kasetach video i innych nośnikach,
 - 3) w prasie młodzieżowej i dziecięcej,
 - 4) na okładkach dzienników i czasopism,

- 5) na słupach, tablicach oraz innych stałych i ruchomych powierzchniach wykorzystywanych do reklamy,
- 6) przy udziale małoletnich.

Art.14.1. Zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych:

- 1) na terenie szkół oraz innych zakładów i placówek oświatowo- wychowawczych, opiekuńczych i domów studenckich.

Art.15.1. Zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

- 2) osobom do lat 18.

W przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy, sprzedający lub posiadający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy.

Załącznik 2

Wybrane artykuły z Ustawy dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz.109 z póź. zm.)

Skrót

Ustawa z dnia 26 października 1982r. postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2002r. Nr 11, poz. 109 z póź. zm.)

W dążeniu do przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich i stwarzania warunków do normalnego życia nieletnim, którzy popadli w konflikt z prawem, bądź zasadami współżycia społecznego oraz w dążeniu do umacniania funkcji opiekuńczo- wychowawczych i poczucia odpowiedzialności rodzin za wychowanie nieletnich na świadomych swych obowiązkach członków społeczeństwa, stanowi się , co następuje:

Art.1.§1 Przepisy ustawy stosuje się w zakresie:

- 1) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły lat 18,
- 2) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu lat 13, ale nie ukończyły lat 17.

Art. 2. Przewidziane w ustawie działania podejmuje się w wypadkach, gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuści się czynu karnego.

Art. 4. § 1.Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, nieletniego szczególności naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzania się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu.

Art. 5. Wobec nieletniego mogą być stosowane środki wychowawcze oraz środek poprawczy w postaci umieszczenia w zakładzie poprawczym.

Art. 6. Wobec nieletniego sąd rodzinny może:

- 1) udzielić upomnienia,
- 2) zobowiązać do określonego postępowania, a zwłaszcza do naprawienia wyrządzonej szkody, do wykonania określonych prac lub świadczeń na rzecz pokrzywdzonego lub społeczności lokalnej, do podjęcia nauki lub pracy, do uczestniczenia w odpowiednich zajęciach o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, do powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach albo do zaniechania używania alkoholu lub innego środka w celu wprowadzenia się w stan odurzenia.

Scenariusz 2a – profilaktyka antyalkoholowa

Temat: „ Nie dam się nabić w butelkę!” cz. 2 czas trwania 45 min.

Materiały niezbędne do przeprowadzenia lekcji:

- √ trzy arkusze z butelkami z poprzedniej lekcji (opracowane przez uczniów),
- √ nowy jeden arkusz z pustą butelką, przygotowany przez nauczyciela,
- √ kata pracy dla każdego ucznia z zaznaczonymi częściami ciała,
- √ duży globus lub duży rysunek kuli ziemskiej,
- √ małe karteczki samoprzylepne (po jednej dla każdego ucznia), trochę plasteliny i patyczki kolorowe (po jednym dla każdego ucznia), długopisy, taśma klejąca,
- √ piosenka H. Frąckowiak pt: „Jak pięknie by mogło być”, sprzęt odtwarzający.

Przebieg lekcji:

L.p.	czynności nauczyciela	czynności uczniów	Czas	materiały pomocnicze	Uwagi
1.	Nauczyciel wita uczniów i rozpoczyna lekcję przypomnieniem tego, co było tematem poprzednich zajęć. Mówi uczniom, że obecna lekcja jest kontynuacją poprzedniej i nadal przedmiotem rozmów i ćwiczeń będzie problem niszczycielskiej i zgubnej siły alkoholu w życiu ludzi. <u>Ćwiczenie 1.</u> Zaraz po krótkim wstępie, nauczyciel rozwiesza prace uczniów wykonane przez nich na poprzednich zajęciach (trzy arkusze z butelkami i wpisanymi w nie negatywnymi	uczniowie słuchają nauczyciela i biorą udział w burzy mózgów.	10 min	Trzy uzupełnione arkusze z poprzedniej lekcji, nowy arkusz papieru z narysowaną pustą butelką, flamaster, taśma klejąca.	

	skutkami używania alkoholu dla rodziny, człowieka nadużywającego alkoholu oraz dla innych ludzi-społeczeństwa. Obok tych arkuszy, nauczyciel przywiesza nowy arkusz z narysowaną pustą butelką. Nauczyciel prosi uczniów aby w burzy mózgów podali <u>pozytywne</u> skutki spożywania alkoholu. Nauczyciel zapisuje pomysły uczniów w środku tej butelki. Nauczyciel kończy to ćwiczenie porównaniem ilości negatywnych skutków picia, wypisanymi przez uczniów a pozytywnymi (tu powinna się pojawić szokująca i bardzo wyraźna dysproporcja). Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie, zwracając uwagę uczniów na ogrom nieszczęść i zła, jakie niesie za sobą nadmierne picie napojów zawierających alkohol. (skutki indywidualne, rodzinne i społeczne).				
2.	<u>Ćwiczenie 2.</u> Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy	Uczniowie wykonują polecenie nauczyciela na	15 min	Karta pracy dla każdego ucznia z	

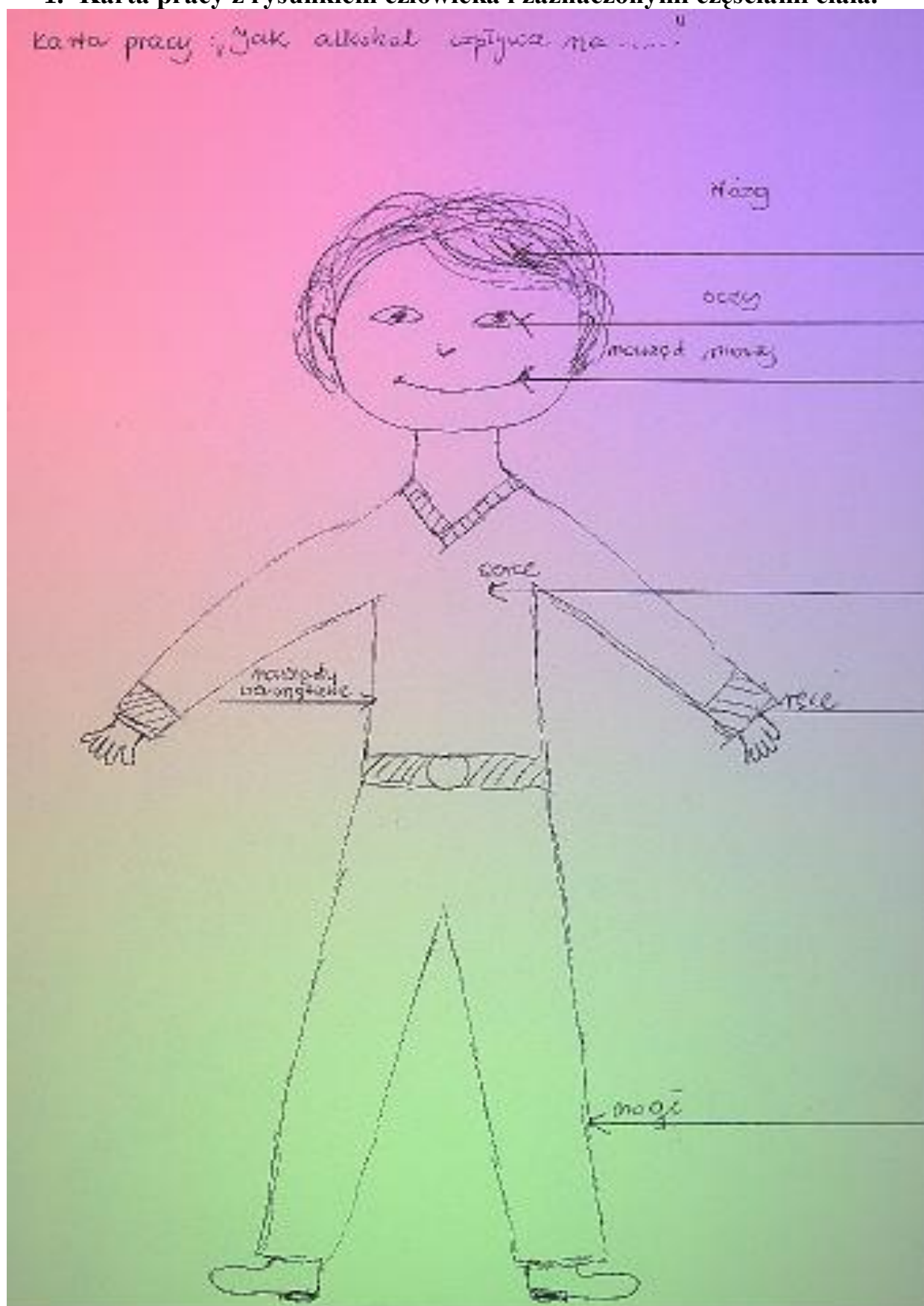
	z zaznaczonymi częściami ciała człowieka. Prosi uczniów, aby w oznaczonych miejscach wpisali jak alkohol ich zdaniem wpływa na te narządy. Nauczyciel naprowadza uczniów słowami: jak ich zdaniem widzi człowiek pod wpływem alkoholu, jak mówi, jak chodzi itp. Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie na podstawie wypowiedzi kilku uczniów, wskazując na negatywne skutki spożywania alkoholu także na procesy życiowe, samopoczucie i zdrowie człowieka (nawiązanie do ćwiczenia pierwszego).	swoich kartach pracy. Następnie uczniowie (którzy chcą lub wskazani przez nauczyciela) odczytują swoje spostrzeżenia.		narysowaną postacią, długopis.	
3.	<u>Ćwiczenie 3 – projektujące – „Świat bez alkoholu.</u> Nauczyciel rozdaje uczniom po jednej samoprzylepnej karteczce i prosi aby wpisali na niej korzyści dla świata (ludzi żyjących na całej kuli ziemskiej) z całkowitego zaprzestania produkcji, spożywania i nadużywania alkoholu. Uczniowie mogą wpisywać	Uczniowie wykonują polecenie nauczyciela, pracują indywidualnie	10 min	Karteczka samoprzylepna dla każdego ucznia, kolorowy patyczek (typu liczman) kawałek plasteliny, długopis, globus lub duży rysunek luli ziemskiej.	Uczniowie mogą przykleić swoje karteczki w miejsca kuli ziemskiej, gdzie według nich jest największe spożycie alkoholu.

	hasła, słowa typu : pokój, trzeźwość, radość, szczęście, dużo mniej wypadków samochodowych, miłość w rodzinie, praca itp. Następnie nauczyciel prosi uczniów aby swoją karteczkę przykleili do kolorowego patyczka, wbitego w kulkę z plasteliny i przykleili do dowolnego miejsca na globusie.				
4.	Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie „Świat bez alkoholu., czytając co uczniowie napisali i w jakich miejscach umieścili swoje karteczki. Nauczyciel mówi uczniom, że istnienie świata całkiem bez alkoholu jest wydaje się niemożliwe, jednak każdy z nas dbając o siebie i, swoich bliskich i innych wokół może przyczynić się to tego, że słowa wypisane na tych małych karteczkach staną się rzeczywistością bardzo realną. Zacznijmy od siebie!	Uczniowie słuchają nauczyciela	5 min		
5.	Nauczyciel zaprasza uczniów do wysłuchania piosenki w wykonaniu H.	uczniowie słuchają piosenki	5 min	Piosenka H. Frąckowiak,, Jak pięknie by mogło być”, sprzęt	

	Frąckowiak pt., Jak pięknie by mogło być”, która ma piękne przesłanie nie tylko w wymiarze ekologicznym ale także profilaktycznym. Jest to forma życzeń i marzeń dla wszystkich ludzi.			odtworzący.	
--	---	--	--	-------------	--

Załączniki:

1. Karta pracy z rysunkiem człowieka i zaznaczonymi częściami ciała.

Scenariusz 2b- profilaktyka antyalkoholowa

Temat: „Nie dam się nabić w butelkę!” cz. 3 czas trwania 45 min.

Materiały niezbędne do przeprowadzenia lekcji:

- √ karta pracy dla każdego ucznia „Ja za 10,20,30...lat”
- √ 5 różnych pustych butelek po piwie (ważna różna zawartość alkoholu w piwie),
- √ pusta butelka po piwie dla każdego ucznia, parę kawałków nitki.
- √ długopisy.

Przebieg lekcji:

L.p.	czynności nauczyciela	czynności uczniów	Czas	materiały pomocnicze	Uwagi
1.	Nauczyciel przypomina uczniom o czym rozmawiali i czego dotyczyły poprzednie zajęcia. Nawiązuje do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i mówi uczniom czego będą dotyczyły ostatnie dzisiejsze zajęcia. Skupia uwagę uczniów na napoju alkoholowym jakim jest piwo. Rozmawia uczniami co, mówi w/w ustawa o tym napoju alkoholowym a szczególnie w odniesieniu do bardzo młodych ludzi – nieletnich, którymi są niewątpliwie uczniowie.	Uczniowie słuchają nauczyciela i rozmawiają z nim	5 -7 min.	treść ustawy	-----

2.	<u>Ćwiczenie 1.</u> Nauczyciel rozdaje wybranym 5 uczniom puste butelki po różnych rodzajach piwa(chodzi tu o różną zawartość alkoholu w tym napoju). Uczniowie na prośbę nauczyciela odczytują z etykiet wskazaną informację. Nauczyciel może zapisać na tablicy odpowiedzi uczniów. Na tej podstawie inicjuje rozmowę z uczniami na temat: Czy piwo jest napojem bezpiecznym szczególnie dla młodych ludzi? Dlaczego jest tak popularne na prywatkach, organizowanych przez młodzież? Jak sądzą, czy piwem można się upić? Dlaczego jest tak duży asortyment piwa i tak łatwo dostępny? Dlaczego tak dużo młodych ludzi w ich wieku i trochę starszych pije piwo? Są to pytania pomocnicze, pomagające w rozmowie z uczniami. Rozmowa powinna zakończyć się <u>stanowczym</u>	wybrani uczniowie wykonują polecenie nauczyciela, wszyscy uczestniczą w rozmowie kierowanej.	10-15 min	5 pustych butelek po różnych rodzajach piwa.	Rozmowa może być poprowadzona także w innym kierunku. Czy uczniowie jako młodzi ludzie potrafią obecnie bawić się np. na dyskotekach, czy podwórku bez alkoholu np. piwa? Tu najczęściej pada odpowiedź, że tak! Wówczas nauczyciel może zapytać, to co takiego się dzieje w życiu młodych ludzi i kiedy, że nagle muszą się napić alkoholu. Po co nagle młodemu człowiekowi potrzebny jest wspomagacz w postaci alkoholu, skoro było dobrze żyć bez niego?
----	---	---	-----------	--	--

	<u>stwierdzeniem nauczyciela, że piwo jest napojem alkoholowym i spożywanie jego przez osoby nieletnie a także w nadmiarze później przez osoby dorosłe prawie zawsze w konsekwencji prowadzi do uzależnienia i choroby zwanej alkoholizmem!</u>				
3.	<u>Ćwiczenie 2.</u> Nauczyciel rozdaje każdemu uczniowi kartę pracy „Ja za 10,20,30... lat” z miejscem do uzupełnienia. Zadaniem uczniów jest uzupełnienie tabelki i wpisanie w oznaczonych miejscach swojego wizerunku. Jak może wyglądać moje życie za kilka, kilkadziesiąt lat w sferze marzeń, rodziny, pracy, wyglądu, pieniędzy itp. Niektórzy uczniowie, mogą przeczytać swoje odpowiedzi.	uczniowie uzupełniają karty przygotowane przez nauczyciela	15-20 min.	Karta pracy dla każdego ucznia	
4.	<u>Ćwiczenie 3.- podsumowujące i kończące lekcję „Nie dam się nabić w butelkę!”</u> Nauczyciel nawiązując do poprzedniego ćwiczenia, rozdaje każdemu uczniowi pustą butelkę po	Uczniowie wykonują polecenie nauczyciela.	5 min.	Pusta butelka po piwie dla każdego ucznia, trzy, cztery długie kawałki nici.	trudności może przysporzyć zgromadzenie takiej ilości pustych butelek po piwie dla każdego ucznia, jednak ćwiczenie to dzięki temu rekwizytowi

	piwie i prosi aby uczniowie zwinęli swoje karty pracy, lub złożyli je w taki sposób aby zmieściły się całe w butelce. Kilku uczniom (trzem, czterem), daje kawałki nitki i prosi aby przed włożeniem swoich kartek do butelki, zrobili w nich dziurkę i zawiązali mocno nitkę. Nitka musi wystawać ponad szyjkę butelki. Nauczyciel prosi uczniów, którzy nie mają przyklepionej nitki o wydostanie swoich kart z przyszłym życiem z butelki.. Uczniowie przekonują się, że jest to niemożliwe lub bardzo trudne do wykonania.. Następnie prosi uczniów, którzy mają przyklepione nici do swoich kart, aby wyciągnęli swoje przyszłe plany życiowe z butelek. Uczniowie bez większego trudu powinni wyciągnąć kartki. Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie i jednocześnie całe zajęcia poświęcone tej tematyce. Wyjaśnia uczniom, że zaczynając pić alkohol zbyt		5 min.		pokazuje w pełni uczniom w bardzo obrazowy sposób sedno problemu alkoholowego i niemożność wydostania się z nałogu, zaprzepaszczać w ten sposób wszystkie marzenia, prace, hobby, szczęście, rodzinę- wszystko.
--	---	--	--------	--	--

wcześniej a w późniejszym życiu za dużo w ten mogą stracić bezpowrotnie swoje życie, dając „nabić się w butelkę” i topiąc w alkoholu tam zawartym wszystko co mogą osiągnąć, zdobyć, to co mają i kochają. Bez pomocy (nitka) innych ludzi niemożliwe jest wyjście z nałogu i powrót do życia. Nauczyciel kończy zajęcia życząc uczniom aby marzenia i piękne plany które noszą w sercu spełniły się w ich życiu i nigdy się nie znalazły w miejscu, z którego jak sami widzieli raczej nie ma wyjścia. Na koniec nauczyciel może zapytać uczniów czy zrozumieli treść i cele lekcji i rozdać ankietę ewaluacyjną.				
---	--	--	--	--

Załącznik:

1.Karta pracy „Ja za 10, 20, 30... lat”

„Ja za 10, 20, 30 ... lat”

MOJA RODZINA	
MÓJ DOM	
MOJA PRACA	
MÓJ WYGLĄD	
MÓJ MAJĄTEK	
MOJE HOBBY	
MOJE PODRÓŻE	

MOJE...	